

Stormchase 2008

Af Thomas Dolmer Nielsen

Som i 2006 og 2007 var Kai-Asle Sønstabø og undertegnede på stormchase i USA. I år havde vi fået følgeskab af et andet VVK medlem, Per Christiansen. Vi havde oprindeligt planlagt at være væk i perioden 5.-21. maj 2008, men pga. af et atmosfærisk drømme-setup i dagene efter vores planlagte hjemkomst, blev Kai-Asle Sønstabø 3 dage ekstra.

Denne beretning vil være i 2 afsnit; den 1. del vil primært omhandle et par af de mest interessante episoder i vores fælles chase; 2. del vil omhandle Kai-Asles særdeles heftige oplevelser i perioden 21.-23. maj 2008.

Tirsdag d. 6. maj 2008

...vågnede vi op til torden i Oklahoma City. Vi var ankommet aftenen før efter 16 timers rejse. Vores chaservenner fra det Florida-baserede »Warmsector.com«-team var stationeret længere mod syd, nær byen Lubbock i Texas. Et lavtryk i højden over det sydlige Arizona og en jet over »the Texas Panhandle« ville med en god portion low level shear give muligheder for superceller i det meste af vest-Texas. Vi satte derfor kursen mod Amarillo.

Undervejs fik vi aktiveret det satellit-baserede »Baron mobile Threatnet« system til visning af nær real-time vejrradar-billeder og -afledte informationer (f.eks. skyhøjder, nedbørstyper, shear,

rotationer etc.), samt varslingsprodukter fra Storm Prediction Center (SPC) og National Weather Service (NWS). Nær Amarillo, efter 4 timers kørsel, kontaktede vi igen Warmsector-

teamet, men det viste dig at de nu var kørt længere syd og vest på, og de chasede nu en supercelle i New Mexico. (De fortalte senere at de havde måttet søge tilflugt hos en ældre farmer pga. store hagl).

Vi vendte nu snuden sydpå, mod Lubbock 150 km væk. Da vi nærmede os begyndte der at »poppe« lidt op på Baron-systemet, og vi stod nu med valget

mellem at køre videre mod sydvest efter vores venner, eller at blive i området og chase det der var på egen hånd. Vi afviste hurtigt tanken om at køre videre mod New Mexico, idet vi først ville være fremme efter mørkets frembrud. Da vi mente vi var godt rustet til at chase på egen hånd (Kai-Asle og jeg havde et par års erfaring og vi havde god støtte i Baron-systemet), tog vi beslutningen om at gøre dette.

Umiddelbart syd for Lubbock lå et lineært system af tordenceller. Enkelte af cellerne var »severe warned« og på Baron systemet kunne vi se at der var rotation og store hagl (> 1 tomme) i nogle af dem. Vi var dog ikke begejstrede for de lineære systemer, idet de er svære at chase og sjældent producerer tornadoer og/eller andre visuelt betagende fænomener. Vores opmærksomhed rettedes derfor mod en isoleret »discrete« celle lidt længere mod vest, som uden konkurrence fra andre celler forhåbentlig kunne vokse sig til en supercelle.

Vi gik i chase mode: Per havde rollen som chauffør, Kai-Asle holdt øje med cellen på Baron-systemet, og jeg var kombineret observatør og navigatør. Det er vigtigt at have defineret disse roller på forhånd, så ingen er i tvivl om hvad deres ansvar er. Stormen udviklede sig ikke helt så kraftigt som vi havde håbet på, men vi stoppede et par gange undervejs mod den, for at tage fotos. Under et af disse stop nær byen Olton, kunne vi tydeligt se det kraftige nedbørsfelt nærme sig. Vi vidste fra Baron systemet at cellen indeholdt hagl op omkring 1 tomme, og troede at vi klarede den. Men da vi nogle få hundrede meter fra os inde på en mark så nedslag fra hagl lave opsprøjt på en meters højde, stak vi halen mellem benene. Vi havde sidste års oplevelse, hvor vi blev fanget i en haglcore med hagl på størrelse med golfbolde, i tydelig erindring. Der var jo ingen grund til at få bilen skadet allerede... Per lavede noget der lignede en baglæns håndbremsevending og bragte os i sikkerhed en kilometer længere sydpå. Da det kraftigste nedbørsfelt var passeret fulgte vi efter.

Der var nu begyndt at dannes nye celler omkring os, og det var efterhånden svært at skelne de enkelte celler visuelt fra hinanden. Vi følte at vi var inde i midten af det hele og var i tvivl om hvilken vej vi skulle køre. Det var her at Baron-systemet igen beviste sin værdi. På radarbilledet kunne man tydeligt se at der var tale om enkelte celler og hvor de kraftigste nedbørsfelter og områder med rotation lå. Det var derfor relativt nemt at finde den rigtige og sikreste vej igennem.

Vi blev på et tidspunkt passeret af køretøjer fra ROTATE 2008. ROTATE står for Radar Observation of Tornadoes And Thunderstorms Experiment, og består af en eller flere DOW's (Doppler On Wheels - dvs. en mobil doppler radar) kombineret med et netværk af »scouts« - dvs. køretøjer med udstyr til måling af vind, temperatur, fugtighed mm. Projektet sker som et samarbejde med Center for Severe Weather Research (CSWR) og National Center for Atmospheric Research / Atmospheric Technology Division (NCAR/ATD) og ledes af Joshua Wurman.

Et lille kuriosum er, at koretgen også indeholder Tornado Intercept Vehicle 2 (TIV2) - et specialbygget køretøj, som med sine 8 tons, 3 aksler, 10-hjulstræk, stålarmerede sider og skudsikkert glas forventes at kunne modstå et direkte »hit« fra en EF3 tornado. Se et foto på:

<http://www.harkphoto.com/052908tiv2.jpg>

Køretøjet ejes af den karismatiske filmproducent Sean Casey, som igennem de sidste 3-4 år har prøvet at få det ultimative IMAX filmklip af en tornado der passerer hen over kameraet - først med TIV og altså nu med 2. generation af køretøjet, TIV2.

På TIV2 er der tillige monteret meteorologisk måleudstyr, så i en form for symbiose samarbejder Sean Casey i TIV2 med føromtalt Joshua Wurman i DOW. DOW dirigerer TIV2 hen i en perfekt position mod tornadoen, og TIV2 forsyner ROTATE 2008 med uvurderlige data fra det inderste af tornadoen.

Efterhånden lagde cellerne vi chasede sig mere og mere på linie og de fik mere fart på. Vi stoppede derfor chasen på dette tidspunkt og nød i stedet mammatius fra amboltens underside i den nedadgående sols stråler.

Dette var således vores første chase på egen hånd og var lidt af en milepæl for os. De sidste 2 år har vi været afhængige af

Warmsector-teamet's erfaring og viden, og det var en god oplevelse at erkende at vi nu er »udlærte«.

Onsdag, d. 14, maj...

Endnu et lavtrykstrug som kravlede ind fra The Rockies havde i et par dage pumpet varm, fugtig luft fra den mexikanske golf op i Texas, og natten før var der dan-

net flere uvejrssystemer. Det var outflow fra disse døende celler, der på det som amerikanerne kalder »outflow boundaries« skulle danne nye celler i løbet af dagen.

Vi havde fået følgeskab af Warmsector og en fransk dokumentarfilmsfotograf, Felix Bassous. Felix var ved at skyde en dokumentarfilm om de mange udenlandske chasere, der hvert år drager til USA for at stormchase. Felix tilbragte i alt 66 dage i midtvesten, kørte 40.000 km, så 8 tornadoer og mødte et utal af chasere fra det meste af verden. Han planlægger at have en 1 times dokumentarfilm klar i slutningen af året som hans produktionsselskab vil sælge til europæiske TV-stationer. Hvem ved, måske bliver den købt af en dansk tv-station...

Vi kørte fra byen Sherman nord for Dallas mod syd og senere mod vest ad I-20. Omkring Abilene efter 350 km fik vi et luksusproblem. Vi havde to isolerede superceller sydvest for Abilene - som vi begge kunne chase. Den nordlige var tættest på, og vi kunne i princippet bare vente på at den kom op til os, men nogle chasere kontaktede os via sms og var ekstatiske over skystrukturen i den sydlige celle. Dilemmaet bestod i, at hvis vi kørte efter den sydlige celle, ville vi ikke kunne nå tilbage til den nordlige celle igen. Klokken var ca. 16, så der var masser af dagslys og solopvarmning tilbage.

Vi kørte derfor af I-20 ved byen Roscoe vest for Abilene for at vente på den nordlige celle. Den var enorm. Himlen formørkedes mens updraft regionen kom nærmere. Bag den

lå nedbøren som et uigennem-sigtigt gråsort tæppe. Vi kørte rundt så vi havde en perfekt position på updraftens sydøstlige flanke.

Pludselig så vi en tornado blive født for øjnene af os. Det startede som en rotation i skybasen. Få øjeblikke efter blev der hvirvlet støv mm. op på marken lige ud for hvor vi stod. Der var ikke tale om en kondensationssnabel der skød ned fra skybasen; tværtimod hævdede støvskyen fra marken sig op i en søjle, der snart stod

flere hundrede meter i vejret. Pludseligt hørte vi Marc Austin (fra Warmsector-teamet) snerre: »Get in the damn car NOW !« - han havde råbt til os et par gange før, uden vi havde lagt mærke til det. Vi sprang ind i bilen, men i skyndingen var der ingen der havde lukket 4-hjulstrækkerens bagsmæk, så da Per accellererede kraftigt røg et par tasker ud - deriblandt min fotorygsæk. Refleksmæssigt bremsede Per, og ligeså refleksmæssigt sprang jeg ud - uden tanke for hvad jeg sprang ud til. Det sidste jeg

hørte fra bilen da jeg sprang ud var Marc som råbte »Leave it. It's not worth it...« Jeg havde kun én ting i hovedet: At få de 2 tasker ind i bilen igen og lukke bagsmækken. Men før jeg nåede det var bilen kørt væk. De 3 andre turde ikke vente på mig. Jeg stod nu på en texansk landevej med en fotorygsæk og en kuffert - og en tornado mindre end 100 meter væk. Heldigvis havde Felix og Sharon Pierce (fra Warmsector-teamet) - som kørte i bilen bag ved vores - været nødt til at stoppe for ikke at køre ind i baggagen. Sharon sprang ud og hjalp mig med at kaste baggagen ind bag i bilen, og jeg sprang ind ovenpå. Døren ville ikke lukke og jeg prøvede febrilsk at forhindre den i at springe op, mens Felix racede afsted. Endelig lukkede den, og jeg greb Felix' professionelle kamera og filmede liggende på maven ovenpå al baggagen ud af bagruden. Nogle kilometer fremme krydsede en anden mindre tornado vejen foran, og havde tvunget Per, Kai-Asle og Marc til at bremse kraftigt op. Efter endnu et par kilometer kunne vi ånde lettet op. Jeg kunne komme over i min egen bil og baggagen flyttede over igen.

Warmsector's egen bil var kørt ½ minut før os andre og så det hele på afstand, og de fortalte senere rystet at de var helt sikre på at tornadoen havde ramt Felix' bil, mens jeg var på vej ind i den. Sådan havde det set ud på afstand.

Vi evaluerede senere situationen, og blev enige om ikke at vente så længe en anden gang med at komme ind i bilerne. Der blev talt med store bogstaver fra Paul Austin's side, det ældste medlem af Warmsector-teamet. Og set i bakspejlet havde Marc Austin selvfølgelig ret da han råbte »It's not worth it« efter mig. Det er trods alt bare døde ting.

Jeg husker ikke at have set selve tornadoen da jeg stod der og prøvede at få taskerne ind i Felix bil. Det har højst sandsynligt været en kombination af den korte afstand til tornadoen og at den ikke var så kraftig. Jeg husker dog den kraftige vind og en masse skidt, kviste og støv i luften.

På videooptagelserne kan den dog tydeligt ses, og der ses også powerflashes fra kortsluttende el-ledninger.

Der har nok været en der holdt hånden over os den dag.

Om aftenen kunne vi over en øl grine lidt af det hele, og vi var blevet en erfaring rigere...

Se flere billeder fra chasen på:

<http://stormchaser.dk> og
<http://stormhunt.org>.

Og vent så med spænding på Kai-Asles beretning fra sidste del af chasen. Den bringes i næste nummer af Vejret.